

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ОЛЕСЯ
ГОНЧАРА
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

17-18 листопада 2023 р.

м. Дніпро 2023

кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин, політичних наук і практичної філософії Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця

КОНЦЕПТ НЕЙТРАЛІТЕТУ У МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

Міжнародна ситуація ХХІ століття диктує дедалі нові виклики для суверенних держав з погляду відстоювання національних інтересів і своєї цілісності. Зважаючи на появу нових осередків військової активності в різних регіонах світу, жодна країна не може повністю говорити про свою абсолютну безпеку, при цьому виникають і нові проблеми, які не можуть бути розв'язані деякими країнами самостійно, а потребують їхньої спільної взаємодії з державами свого регіону. Колективна робота над зовнішніми загрозами довела свою ефективність. Однією з форм підтримання світової безпеки та миру є політика нейтралітету.

Нейтралітет як явище з давніх часів посідає особливе місце в практиці міжнародного права. Його можна вважати ровесником війни та миру. Однак про нейтралітет аж до пізнього Середньовіччя можна говорити лише як про суб'єктивне поняття.

Дійсно, у другій половині ХХ ст. нейтралітет являв собою усталене в міжнародно-правовій практиці явище, а нейтралам відводилася особлива стабілізуюча роль у системі міжнародних відносин.

Варто звернути увагу на те, що сьогодні поняття нейтралітету істотно розширилося і дещо змінилося його тлумачення. Якщо раніше воно вживалося виключно у військовому сенсі, то зараз це явище розглядається і в багатьох інших аспектах: економічному, політичному, екологічному та ін.

У статуті ООН подається визначення нейтралітету як одного із інститутів міжнародного права, який базується на визнанні прав кожної нейтральної держави на:

- її територіальну недоторканність і цілісність;
- на власні збройні сили, чисельність яких не повинна перевищувати потреб самооборони;
- на право країни надавати притулок біженцям і постраждалим внаслідок конфліктів;
- на економічну допомогу інших держав, якщо це не порушує принципи нейтралітету (Статут ООН, 2005, с.560) .

Тим часом саме поняття «нейтралітет» зародилося задовго до появи системи міжнародних відносин. Якщо розглядати це поняття, перш за все, як явище історичне, його цілком можна вважати ровесником війни та миру. Ще в античні часи склалася певна динаміка взаємодії між нейтральною та воюючою сторонами, яка ґрунтувалася на ситуативному збігу інтересів і призводила до формування взаємного розуміння прав та обов'язків по відношенню одна до одної.

Іноді таке взаєморозуміння набувало форми угоди або хартії, укладеної між воюючими і нейтральними сторонами; одним з перших відомих прикладів була конвенція, підписана між Юдою Маккавеем і Римом, яка передбачала, що «тим, хто починає війну, не даватимуть і не постачатимуть ні зерна, ні зброї, ні грошей, ні кораблів» (Karsh, 1988, р. 37). Тим не менш, це були винятки з правил; загальне ставлення до нейтральної держави характеризувалося нетерпимістю і принциповим небажанням визнавати нейтралітет як легітимний політичний вибір. Дійсно, у творах Геродота, Лівія, Фукидіда, Плутарха та інших істориків античності багаторазово зустрічається опис держав із нейтральним статусом. Зокрема, відомий випадок підписання договору про нейтралітет між Урарту та Ассирією у VII ст. до н.е. (Брусиловська, 2013, с. 31).

У такій формі нейтралітет існував аж до XV ст., поки не виникла потреба у створенні зводу правил щодо так званих нейтралів у зв'язку зі зростанням політичної взаємодії і торгівлі між містами і державами, що розташовувалися на території сучасної Європи. В епоху пізнього Середньовіччя побачив світ Барселонський збірник правил морської торгівлі та прав нейтральних держав «Консолато дел маре» (Il Consolato del mare) (Консолато дель Маре, 2001, с.111). До цього подібних міжнародно-правових кодексів, що документально регламентували права та обов'язки нейтральних і воюючих держав на морі, не було. Крім того цей збірник ініціював продовження діяльності з розроблення правил взаємовідносин воюючих сторін і нейтралів не тільки на морі, а й на суші, поставивши питання про відповідальність нейтральних держав у разі невиконання ними своїх зобов'язань

«Юридизація» поняття «нейтралітет» відбулася в епоху Нового часу. Своєрідним поштовхом до розвитку інституту нейтралітету послужило формування системності в міжнародних відносинах. Це означало, що державні інтереси, які об'єктивно існували, з певного моменту стали слугувати основою довготривалих політичних союзів, на які орієнтувалися інші держави. Отже, спільно вироблені правила політичного гуртожитку сприяли інтегруванню нейтральних держав у міжнародні відносини не шляхом примусового втягнення їх у конфлікти, а використовуючи їхні дипломатичні навички та мирні методи забезпечення зовнішніх зв'язків.

У досистемні часи нейтралітет припускав «випадковість», ту форму поведінки, яка цілком і повністю залежала від збігу політичних обставин. Тридцятирічна війна, перший конфлікт загальноєвропейського масштабу, наочно продемонструвала, що жодної реальної правової опори у держав, які проголосили нейтралітет, крім домовленостей місцевого характеру, не було. Яскравим прикладом тому слугує угода, укладена бранденбурзьким курфюрстом Фрідріхом Вільгельмом зі Швецією в липні 1641 р. (Вестфальський мир, 2015). Завдяки цій угоді князівство Бранденбург найменше постраждало від бойових дій, але його становище не принесло йому додаткових вигод і, головним чином, через відсутність підтвердження його нейтрального статусу.

Таким чином, процес становлення системності в міжнародних відносинах, що розпочався в XVII ст., об'єктивно вів до впорядкування всієї сукупності взаємодій у рамках системного механізму. Тридцятирічна війна показала, наскільки хитким є статус нейтрала в умовах масштабного військового конфлікту. А відсутність єдиного формулювання, неповнота і нечіткість викладення суті поняття, суб'єктивізм сприйняття нейтралітету - все це могло обернутися проти самих нейтралів, стати причиною неоднозначного ставлення до їхньої політики, як це бувало раніше.

Протягом XVII-XVIII ст. права нейтралів зазнавали серйозних випробувань як на суші, так і на морі. Виникла потреба деталізувати поняття «нейтралітет». Поступово починає вироблятися концепція нейтралітету, що передбачала повне утримання від втручання у війну.

Значним внеском у розвиток ідеї нейтралітету став знаменитий трактат «Про право війни і миру» (1625 р.) голландського політичного діяча і юриста-міжнародника Гуго Гроція (Климчук, 2005). Ця праця являла собою перший систематичний виклад чинного міжнародного права. Завдяки появі цього твору значного поширення набули ідеї про справедливі й несправедливі війни, про правомірність нейтралітету і необхідність мирного У XVIII ст. міжнародно-правове поняття «нейтралітет» отримало свій подальший розвиток. Так, у 1758 р. швейцарський юрист і дипломат Емер де Ваттель у своїй праці «Право народів, або принципи природного права, які застосовуються у поведінці та справах нації та суверенів» уперше ввів в обіг дефініцію «нейтралітет» (Émer de Vattel) для вирішення міжнародних спорів.

У XIX ст. устоялася типізація нейтралітету: постійний, евентуальний і в силу раніше укладеного договору. Яскравим прикладом постійного нейтралітету є Швейцарія. Уперше її нейтралітет було зафіксовано Актом щодо визнання і гарантії постійного нейтралітету Швейцарії та недоторканності її території за підсумками Віденського конгресу в 1815 р. Завдяки Віденській системі міжнародних відносин стало можливим проголошення постійного нейтралітету Голландії, Бельгії та Люксембургу. У випадку з Бельгією нейтралітет послужив основою її державності. Постійний або «вічний» нейтралітет Бельгії було зафіксовано Лондонським трактатом 1831 р., а потім підтверджено двосторонньою бельгійсько-голландською угодою 1839 р.

Наступним кроком у справі визнання нейтралів повноправними учасниками міжнародних відносин стало підписання Женевської конвенції про поліпшення долі поранених і хворих воїнів під час сухопутної війни (1864 р.). У документі значна увага приділялася правам та обов'язкам нейтральних держав: із 64 статей 7 стосувалися безпосередньо прав та обов'язків нейтралів (Convention, 1864).

Важливим для розвитку міжнародно-правового поняття «нейтралітет» стало ухвалення 5-ї та 13-ї Гаазьких конвенцій (1899 р. і 1907 р.) (The Hague Convention), що регулювали права та обов'язки нейтральних держав на суходолі та на морі у воєнний час. Головним підсумком підписання конвенцій став чіткий розподіл усіх держав у разі війни на дві категорії: ті, що воюють, і

нейтральні. Уперше в міжнародній практиці нейтралів визначали як особливу групу учасників міжнародного процесу під час воєнного конфлікту. Поняття «нейтралітет» перестає розглядатися винятково як суб'єктивне явище, що було притаманне йому століттями.

Одночасно, як засвідчила практика, нейтралітет не став моделлю справжньої незалежності і для держав, які обрали його як зовнішньополітичну доктрину. Для деяких країн, які використовували його як засіб балансування на політичній арені, він перетворився на непосильну ношу. І досвід Бельгії, Голландії та Люксембургу, чиїм нейтралітетом знехтувала Німецька імперія, наочно продемонстрував це.

Нейтралітет не може бути маргінальним статусом. Успіх політики нейтралітету лише частково залежить від самої держави і, безумовно, є продуктом взаємної згоди великих гравців світової політики.

Список використаних джерел:

1. Брусиловська О. І. (2013) *Історія міжнародних відносин (сер. III тис. до н.е. - сер. XVII ст. н.е.)*. Одеса.: ОНУ ім. І.І. Мечникова.
2. *Вестфальський мир. Мирний договір імператорсько-шведський, або оснабрюкський*. Взято з <https://studfile.net/preview/4495517/page:45/>
3. Климчук Ю. (2005) *Внесок Гуго Гроція у формування права війни*. *Право і Безпека*. 2005. № 4. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2005_4_4_47.
4. *Консолато дель Маре*. (2001) *Юридична енциклопедія*. Київ : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана
5. *Статут Організації Об'єднаних Націй та Статут Міжнародного Суду від 16.09.2005*. Стаття 76. Верховна рада України. Взято з http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_010
6. *Émer de Vattel. The Law of Nations, or the Principles of Natural Law*. Retrieved from <https://lonang.com/library/reference/vattel-law-of-nations/>
7. *Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded in Armies in the Field*. Geneva, 22 August 1864. *International Humanitarian Law Databases*. Retrieved from <https://ihl-databases.icrc.org/en/ihl-treaties/gc-1864>
8. Karsh E. (1988) *Neutrality and Small States*. London : Routledge, 1988.
9. *The Hague Conventions of 1899 and 1907*. Retrieved from <https://guide-humanitarian-law.org/content/article/3/the-hague-conventions-of-1899-and-1907/>

ЗМІСТ

ОКОВИТИЙ СЕРГІЙ ПРОМОВА РЕКТОРА.....	5
---	---

Секція 1 Глобальні виклики в сучасних міжнародних відносинах

ЩЕНКО ІГОР ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ М'ЯКОЇ СИЛИ, ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ У ВІДНОСИНАХ КНР ТА ІЗРАЇЛЮ.....	8
КУЗЬ ОЛЕГ, КУЗЬ ІЛЛЯ ЛЮБЛІНСЬКИЙ ТРИКУТНИК: ГЕОПОЛІТИЧНІ НАРАТИВИ.....	15
БЗІТА АНАСТАСІЯ ТЕРОРИЗМ ТА МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОГО СВІТУ.....	18
ДОПЕРУК ВЛАДИСЛАВ ВИКЛИКИ РЕГІОНАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ.....	25
ПАВЛІШНА ДАР'Я МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ У БОРОТЬБІ З ГІБРИДНИМ ЗАГРОЗАМ: РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ДЕРЖАВ.....	31
КАЛУГІН ПАВЛО АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН.....	35
НЄМЄЧЕВА МАРІЯ ГЛОБАЛІЗАЦІЯ І РЕГІОНАЛІЗАЦІЯ: СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ І ТЕНДЕНЦІЙ СВІТОВОГО РОЗВИТКУ.....	39
ЄРМОЛОВ КИРИЛО ГЛОБАЛЬНІ АМБІЦІЇ КНР: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ МІЖНАРОДНОГО СПІВТОВАРИСТВА.....	44
КІНАШ ТАЇСІЯ РОЛЬ ЕКОНОМІЧНИХ САНКЦІЙ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН.....	50
КАДОЛЬОНОК ІВАН СКЛАДОВІ ПОТЕНЦІАЛУ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ США.....	53

Секція 2 Трансформація системи політичних відносин міжнародних акторів

КУБКО ВАЛЕНТИНА СИСТЕМА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ У МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ.....	56
ЖЕРЕБЯТНІКОВА ІРИНА ВПЛИВ НЕДЕРЖАВНИХ АКТОРІВ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН НА СВІТОВУ ПОЛІТИКУ.....	59
КОРОТКОВ ДМИТРО КОНЦЕПТ НЕЙТРАЛІТЕТУ У МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ.....	63
КАЛЬМУС АРТЕМ ПЕРСПЕКТИВИ ЧЛЕНСТВА УГОРЩИНИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ ЗА УМОВ ПОЛІТИЧНОЇ КОЛІЗІЇ СТОРІН.....	67
РУДНІЦЬКА ЛІНА ВИЗНАЧАЛЬНІ РИСИ ПОЛІТИЧНИХ СИСТЕМ ПРОВІДНИХ КРАЇН АЗІАТСЬКОГО РЕГІОНУ: КИТАЮ, ЯПОНІЇ ТА ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ.....	70
ГОРБАЧОВ АНТОН ДОСВІД КНР В ВИКОРИСТАНІ ДИСКУРСИВНОЇ СИЛИ. ВІД М'ЯКОЇ СИЛИ ДО ДИСКУРСИВНОЇ СИЛИ.....	75
ЧАЛА АННА КИТАЙ: МІФ ПРО ЕКОНОМІЧНЕ ДИВО РУЙНУЄТЬСЯ.....	81
ОЛІЙНИК АНДРІЙ ДИПЛОМАТІЯ В КРИЗОВИХ УМОВАХ: СУТНІСТЬ, ВИДИ, НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ.....	85
ТРОНЬКО ОЛЕКСАНДР МИРОТВОРЧА ДІЯЛЬНОСТІ КАНАДИ: ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ЗАСАД РЕАЛІЗАЦІЇ.....	92

Секція 3 Міжнародне право та міжнародний правопорядок

САЧКО ОЛЕКСАНДР ОСОБЛИВОСТІ ЗАКОНОДАВСТВА КАНАДИ В СФЕРІ ПРИЗНАЧЕННЯ І ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ДОВІЧНОГО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ.....	99
СОРОКА МАКСИМ ДОВІЧНЕ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ ЯК ІНСТИТУТ КРИМІНАЛЬНОГО ПОКАРАННЯ У ФЕДЕРАТИВНІЙ РЕСПУБЛІЦІ НІМЕЧЧИНИ.....	102

ЛАТИШЕВА ВІКТОРІЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ТА СПІВРОБІТНИЦТВО З МІЖНАРОДНИМИ ПРАВОЗАХИСНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	108
КОСТЄЄВА МАРИНА МАЙБУТНЄ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА.....	111
МІНЄЄВ АРТЕМ, ТЕРТИШНИК ВОЛОДИМИР ДОТРИМАННЯ ЗАСАДИ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА ПРИ РОЗГЛЯДІ СПРАВИ У СПРОЩЕНОМУ ПРОВАДЖЕННІ ЩОДО КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ.....	114
ТИЛИК ОЛЕКСАНДРА, ТЕРТИШНИК ВОЛОДИМИР ПРОТИДІЯ ЯДЕРНОМУ ТЕРОРИЗМУ В СИСТЕМІ ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ.....	118
ОСПІЧУК ЖАННА, ТЕРТИШНИК ВОЛОДИМИР СТАТУС СЛІДЧОГО ТА ГАРАНТІЇ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ.....	121

Секція 4 Сучасні виклики міжнародній та національній безпеці

КУДЛАЙ ІРИНА ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА У КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ.....	125
ГОРБАЧОВА ОЛЕКСАНДРА УКРАЇНА В КОНТЕКСТІ ВІЙСЬКОВОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ В ЄВРОПІ.....	132
ДУШКО ВЕРОНІКА, ГОЛОВКО ІВАН ВПЛИВ АРАБО-ІЗРАЇЛЬСЬКОГО КОНФЛІКТУ НА МІЖНАРОДНУ БЕЗПЕКУ.....	135
ПИРОЖЕНКО КРІСТІНА ПРОПАГАНДА ЯК ОДИН З ПРОВІДНИХ ІНСТРУМЕНТІВ УПРАВЛІННЯ МАСОВОЮ СВІДОМІСТЮ.....	139
ОВЕРКО РОДІОН ТРАНСФОРМАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН В КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ.....	142
КОТОВ ІВАН ГЛОБАЛЬНА ЕКСПАНСІЯ І ПОЛІТИКО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК КНР ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ США.....	146
КЛИМЕНКО МАРІЯ КЛЮЧОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СУЧАСНОГО СТАНУ СВІТОВОГО ПОВІТРОПЛАВАННЯ, У Т.Ч. ЯК ПОТЕНЦІЙНОГО ДЖЕРЕЛА МІЖНАРОДНИХ КОНФЛІКТІВ У ПОВІТРЯНОМУ ПРОСТОРІ.....	155

Секція 5 Соціо-культурні та релігійні трансформації в сучасних міжнародних відносинах

ЧІСТЯКОВА ІРИНА, БІЛОУСОВ ОЛЕКСАНДР ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ОСВІТІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ.....	159
АНТОНЮК АНТОН ЛЮДИНА В КОНТЕКСТІ СУЧАСНІЙ КУЛЬТУРИ.....	162
ЛАВРО ТЕТЯНА РОЛЬ РЕЛІГІЙНОГО ФАКТОРА У МІЖНАРОДНИХ КОНФЛІКТАХ СУЧАСНОСТІ.....	164
СВІРЕПОВА ВІКТОРІЯ ПЕРЕДВИБОРЧІ ПРЕЗИДЕНТСЬКІ КАМПАНІЇ: УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД (НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ).....	169
БУДРІН АРТЕМ РОЛЬ СПОРТУ В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ.....	171
MUZUCHUK DMYTRO SOFT POWER ON THE WORLD STAGE: THE NOBEL ACT OF BUILDING BRIDGES OR SPREADING PROPAGANDA.....	174
ШУЛЯК НАЗАРІЙ ІНФОРМАЦІЙНА ГІГІЄНА У ВІРОСПОВІДАННІ ТА РЕЛІГІЇ ЯК ЕЛЕМЕНТ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ.....	181

Секція 6 Діджиталізація сучасного світу та міжнародні відносини

ПЕТРОВ ПАВЛО ЗНАЧЕННЯ ТА РОЛЬ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ У СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ.....	185
НІКОЛЕНКО ЮРІЙ ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМНО-КІБЕРНЕТИЧНОГО ПІДХОДУ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ВИБОРЧОЇ ІНЖЕНЕРІЇ.....	187

МУЛЮКОВ БОГДАН ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ АРХІВНОЇ СПРАВИ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД.....	194
ДЗЕРКАЛЬ ВІКТОРІЯ ІНСТРУМЕНТИ КІБЕР-ДИПЛОМАТІЇ У РЕАЛІЗАЦІЇ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ.....	197
ДМИТРІЄВА ДІАНА ТВІТЕР-ДИПЛОМАТІЯ ЯК ТЕНДЕНЦІЯ ГЛОБАЛЬНОГО ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ.....	200
ЛИСЕНКО МИХАЙЛО РОЛЬ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ МІЖНАРОДНОГО СУБ'ЄКТА.....	203
ГАВРИШЕНКО ЄЛИЗАВЕТА МІЖНАРОДНИЙ ІМІДЖ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНСЬКОГО ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СОЦМЕРЕЖІ INSTAGRAM (ПІСЛЯ 24 ЛЮТОГО 2022).....	205
ПАЧКОВСЬКА ХРИСТИНА СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ПОЛІТИЧНОГО PR ХХІ СТОЛІТТЯ.....	208
МИТРОФАНОВ ІВАН ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗДІЙСНЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ.....	211
ЧІГІРА АЛІНА «ЦИФРОВИЙ ШОВКОВИЙ ШЛЯХ» ЯК ІНСТРУМЕНТ ДОСЯГНЕННЯ ГЛОБАЛЬНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО ЛІДЕРСТВА КИТАЮ.....	218

Секція 7 Україна в системі міжнародних відносин

МАНУІЛОВА К. В., КОЛЕСНИКОВА К. В., НЕЛЮБ О.А. ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ.....	223
ДАЦКІВ ІГОР, ВІЗНЯК ЯРОСЛАВ ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ТА ЛИТВИ ПІСЛЯ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ.....	226
БАБ'ЯК МИХАЙЛО УКРАЇНА В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН У ПЕРШІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ.....	231
ПРОЦЬ ВІТАЛІЙ УКРАЇНА В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН У ПЕРШІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ.....	234
ДИКИЙ ВІТАЛІЙ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНА СЛУЖБА ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ.....	237
ЗАЄЦЬ ДМИТРО АКСІОЛОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ...240	
КРУГЛЯК ОЛЕКСАНДР РОСІЙСЬКА ПРОПАГАНДА ЯК ЗАСІБ ПОЛІТИЧНОЇ МАНІПУЛЯЦІЇ ПІСЛЯ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ В УКРАЇНУ 24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ (НА ПРИКЛАДІ TELEGRAM-КАНАЛІВ “ЛЕГІТИМНИЙ” ТА “КАРТЕЛЬ”).....	243
МАЛЯР КАТЕРИНА ІМІДЖ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ В ЗАКОРДОННОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ.....	246
КРУГЛІКОВА АНАСТАСІЯ МІЖНАРОДНИЙ ІМІДЖ УКРАЇНИ: ВПЛИВ МЕРЕЖІ ТІКТОК.....	249
ВІТЧЕНКО ІЛЛЯ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ ЦИВІЛІЗАЦІЙНОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЇЇ ЦИВІЛІЗАЦІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ.....	253
НІКІТІНА КАТЕРИНА ШЛЯХ УКРАЇНИ В ЦЕНТРАЛЬНОСВРОПЕЙСЬКІЙ ІНІЦІАТИВІ: ІНТЕГРАЦІЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ.....	258
СУХЕЦЬКИЙ НАЗАР УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ СОЮЗ 1920 РОКУ.....	262

Секція 8 Глобальні виклики в сучасних міжнародних економічних відносинах

ЩЕРБАК ВІКТОР МІЖНАРОДНІ ТОРГОВО - ЕКОНОМІЧНІ ОРГАНІЗАЦІЇ: ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ.....	267
--	-----

БАБІНА ВАЛЕНТИНА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ЯК НАПРЯМ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ.....	271
--	------------

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ СЕМЕНА
КУЗНЕЦЯ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Україна, Дніпро
17-18 листопада 2023 р.**

Наукове видання

Редакційна колегія:

Іщенко І. В. доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеса Гончара
Головко І.К. кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеса Гончара
Петров П.Г. кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеса Гончара

А 98 Актуальні проблеми сучасних міжнародних відносин. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. 17-18 листопада 2023 р., м. Дніпро. / ред. кол.: І.В. Іщенко, І.К. Головко, П.Г. Петров. Дніпро: ПрінтДім, 2023, 278 с.

У збірнику представлено тези наукових докладів Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасних міжнародних відносин». Досліджено актуальні проблеми сучасних міжнародних відносин, критично осмислено стан та проблеми сучасних міжнародних відносин, визначено дієві заходи і оптимальні шляхи подолання негативних явищ в сфері міжнародних відносин. Матеріал супроводжується необхідними статистичними аналітичними даними, ілюстраціями. Даний збірник доповідей має науково-практичне значення й розраховано на магістрів, аспірантів, викладачів, наукових працівників та менеджерів, які займаються дослідженням актуальних проблем міжнародних відносин.

Здано на складання 25.11.2023. Підписано до друку 26.11.2023. Формат 60×84 1/16.

Папір офсетний. Друк різнографічний. Гарнітура Times.

Умовн. друк. арк. 22,32. Обл.-видавн. арк. 20,13. Наклад 300 прим.Зам. No 642-5.

ТОВ «ПрінтДім»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК No 69358 від 31.12.2018 р.
49000, м. Дніпро, вул. Магдебурзького права, 9,